

Biblioteca Centrală a Universității de Medicină și Farmacie Târgu-Mureș - spațiu public al informării și comunicării -

*Dr. FLORICA NUȚIU
Biblioteca Centrală a Universității de
Medicină și Farmacie, Târgu-Mureș*

Biblioteca Centrală a Universității de Medicină și Farmacie - funcționează sub patronajul direct al Universității de Medicină și Farmacie Târgu - Mureș, având statut de bibliotecă universitară. Prin întreaga sa activitate, Biblioteca Centrală a Universității este parte integrantă a sistemului național de învățământ superior și participă la procesul de instruire, formare și educație, precum și la activitatea de cercetare științifică din Universitate.

Existența și dezvoltarea Bibliotecii Centrale sunt legate de evoluția și dezvoltarea Universității de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș. Colecțiile bibliotecii au sporit an de an, completând fondul inițial prin achiziții, prin schimb de publicații, cât și prin importante donații din partea unor oameni de cultură și instituții. Această creștere a fondului inițial de carte a fost determinată de înființarea de noi facultăți în cadrul U.M.F. Târgu-Mureș și, implicit, de creșterea numărului de studenți și cadre didactice. Toate acestea au dus la înființarea filialelor Bibliotecii Centrale.

În anul 1967, fondul de publicații al bibliotecii se afla repartizat la depozitul central și la diferitele biblioteci filiale (în număr de 29), de pe lângă catedre și clinici. La sfârșitul anului 2005, Biblioteca Centrală a Universității de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș funcționa cu 25 de filiale:

1.	Neurologie	10.	Chimie farmaceutică	19.	Morfopatologie
2.	Anatomie	11.	Chirurgie I	20.	Oftalmologie
3.	A.T.I.	12.	Dermatologie	21.	O.R.L.
4.	Biochimie	13.	Endocrinologie	22.	Pediatria I
5.	Biofizică	14.	Farmacologie	23.	Pediatria II
6.	Biologie celulară	15.	Fiziologie	24.	Stomatologia
7.	Botanică	16.	Histologie	25.	Tehnică
8.	Cardiologie	17.	Igienă		
9.	Chimie	18.	Medicină legală		

Creșterea fondului de cărți și perspectivele de viitor au necesitat amenajarea, la Biblioteca Centrală, a încă două depozite: unul pentru cărți și unul pentru cursuri universitare. Aceste două noi depozite au legătură directă cu depozitul vechi.

Fondul de publicații al bibliotecii cuprinde o gamă largă de documente românești și străine: monografii, tratate, manuale și cursuri, enciclopedii, dicționare, teze de doctorat, reviste și ziare, anuare, microfilme, CD-uri și DVD - uri.

La creșterea colecțiilor bibliotecii contribuie și publicațiile obținute prin schimbul interbibliotecar, biblioteca practicând, în prezent, schimb activ cu opt parteneri din țară: bibliotecile universităților de profil din: Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Timișoara, cu Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca, precum și cu Societatea de Medici și Naturaliști din Iași.

De asemenea, biblioteca noastră realizează schimb de publicații cu 30 de instituții din Belgia, Brazilia, Cehia, Croația, Danemarca, Franța, Germania, Italia, Japonia, Macedonia, Mexic, Olanda, Pakistan, Polonia, S.U.A., Ungaria.

Schimbul se practică prin publicații monografice și periodice ale universității noastre, în primul rând serialul de prestigiu *Revista Medicală - Orvosi Szelme*.

Biblioteca Centrală este abonată la 44 reviste românești și 103 reviste străine. De asemenea, deține 75 de titluri de reviste, obținute prin donații și schimb interbibliotecar.

În ultimii trei ani a sporit considerabil fondul de carte străină, ca urmare a donațiilor primite de la mari biblioteci universitare din Elveția și Austria. La acestea se adaugă importante achiziții sistematice, făcute din alocațiile bugetare anuale.

În prezent, totalul publicațiilor pe întreaga rețea de biblioteci-filiale și unitatea centrală se ridică la 213. 232 unități biblioteconomice.

În cadrul Bibliotecii Centrale, publicațiile sunt repartizate pe mai multe fonduri, constituite pe criterii combinate de conținut și rațiuni de depozitare:

1. Lucrări monografice: formatele I-IV;
2. Lucrări monografice: formatul L;
3. Fondul de carte beletristică;
4. Cursuri universitare;
5. Fondul de periodice și seriale;
6. Fondul documentar;
7. Colecția de teze de doctorat.

Din colecțiile bibliotecii noastre nu lipsesc lucrări cu valoare deosebită, inclusiv bibliofilă, lucrări tipărite în secolele al XVI-lea și al XVII-lea, care fac parte din patrimoniul național (lucrări tipărite între anii 1500-1600): *Epitomeopu sculi de curandis pusculis* - 1532; *De conservanda bona valetudine, opusculum scholae salernitanae ad Regem; Angliae Germanicis Rhytmis illustratum* - 1557; *Nova Anatomia* - 1622; *Hieronymi fabricii ab aqvapendente. Opera chirurgica* - 1647.

Biblioteca Centrală U.M.F. se remarcă prin colecțiile sale de reviste deosebit de importante (datând din perioada anilor 1800): *Orvosi hetilap* (1889-2005); *Deutsche Medizinische Wochenschrift* (1901-2005); *Presse Medicale* (1924-2005); *The Journal of the American Medical Association* (1927-2005); *British Dental Journal* (1941-2005); *American Journal of Physiology* (1941-2005).

Biblioteca Centrală a U.M.F. pune la dispoziția utilizatorilor două săli de lectură: o sală de lectură generală, cu o capacitate de 43 de locuri, și o sală de lectură pentru periodice, cu o capacitate de 18 locuri.

La sfârșitul anului 2005, numărul cititorilor înscriși la bibliotecă era de 5045, iar a tranzacțiilor de împrumut, realizate de 221.532.

La fondurile Bibliotecii Centrale au acces: cadrele didactice, studenții, personalul tehnic, economic și administrativ al U.M.F., cercetătorii, rezidenții, doctoranzii, cât și medicii din județul Mureș.

Informatizarea bibliotecii

În prezent, activitatea bibliotecilor din sistemul de învățământ, precum și a bibliotecilor publice se canalizează pe informatizarea acestora.

Primii pași în ceea ce privește informatizarea, Biblioteca Centrală U.M.F. i-a făcut în anul 2000, când s-a realizat rețeaua de calculatoare. S-au achiziționat echipamente și s-a achiziționat sistemul integrat de bibliotecă Softlink Alice, sistem complet integrat de automatizare a bibliotecilor, având componente modulare ce permit configurarea în funcție de complexitatea bibliotecii utilizatoare.

Calculatorul a preluat multe din operațiunile bibliotecii, precum: evidența achizițiilor; catalogare; informare-documentare; activitate bibliografică; prelucrarea periodicelor; servirea pe loc sau retransmiterea la distanță a informației; întocmirea diferitelor statistici specifice.

Pașii decisivi, în ce privește introducerea datelor în calculatoare, i-am făcut începând din luna aprilie a anului 2003. Până în prezent, am introdus în baza de date toate lucrările monografice și periodicele, intrate în bibliotecă în perioada 1995-2006; toate cursurile universitare și lucrările practice existente în bibliotecă, cât și toți cititorii.

Principalele module ce intră în componența sistemului Softlink Alice sunt:

- **management** - realizează catalogarea colecției, clasificarea, gestiunea fișierelor de autoritate, precum și funcții de administrare;

- **circulație** - realizează procesarea rapidă a împrumuturilor, restituirilor, rezervărilor și taxelor pentru întârziere și înscriere, precum și gestionarea informațiilor despre utilizatorii bibliotecii;
- **interogare** - permite vizualizarea informațiilor referitoare la materialele din colecția bibliotecii;
- **evidența periodice și Indexare articole** - realizează evidența publicațiilor periodice și facilitează catalogarea articolelor;
- **achiziții** - facilitează emiterea de comenzi și gestionarea resurselor financiare.

Conectarea la Internet a deschis noi perspective utilizatorilor Bibliotecii Centrale U.M.F., în sensul obținerii rapide a informațiilor.

Organizarea sediului central, conform planului de reorganizare a bibliotecii

Biblioteca Centrală a U.M.F. cuprinde următoarele compartimente:

1. Relații cu publicul
2. Sala cataloagelor. OPAC
3. Completarea și evidența colecțiilor. Filiale. Schimb interbibliotecar
4. Serviciul „Periodice.” Informare bibliografică și referințe științifice
5. Laborator informatizare
6. Internet, Medline
7. Serviciul de prelucrare biblioteconomică

Biblioteca Centrală a U.M.F. deține un număr de 209 titluri de periodice (reviste) curente în diferite limbi: română, maghiară, engleză, germană, franceză, spaniolă; din diverse domenii ale medicinei: anatomie, alergologie-imunologie, anestezie, boli infecțioase, cardiologie, chirurgie, chirurgie cardiovasculară, dermatologie, diabetologie, endocrinologie, epidemiologie, farmacie, fiziologie, gastroenterologie, hematologie, medicină-legală, obstetrică-ginecologie, oncologie, oftalmologie, ortopedie, O.R.L., parazitologie, pediatrie, psihiatrie, reumatologie, stomatologie, traumatologie, cât și reviste de medicină generală. Aceste reviste sunt obținute prin abonamente, schimburi interbibliotecare și donații.

Prin intermediul programului MEDLINE, cititorii sunt ajutați în găsirea unei bibliografii într-un timp foarte scurt. Programul MEDLINE oferă, în orice moment, atât bibliografii la zi, cât și bibliografii retrospective pentru un subiect ales.

Din anul 2003, baza de date MEDLINE are o nouă variantă - pe DVD. În acest an am obținut, ca donație, accesul la baza de date HINARI, care poate fi accesată atât din clădirea bibliotecii, cât și din clădirea centrală a U.M.F.

Planul strategic de dezvoltare a Bibliotecii Centrale a U.M.F. Târgu-Mureș în perioada 2006-2010

Planificarea reprezintă un element esențial în managementul oricărei organizații, în general, al bibliotecii, în special, miza fiind proiectarea viitorului, schimbarea, eliminarea unor incertitudini, scopul fiind asigurarea dezvoltării și eficientizării activității.

Planul strategic trebuie să cuprindă următoarele componente:

- misiunea bibliotecii;
- scopurile bibliotecii;
- obiectivele bibliotecii.

Misiunea bibliotecii

Biblioteca Centrală a U.M.F. Târgu-Mureș este o instituție integrată procesului de învățământ care, prin structură, funcționalitate și servicii răspunde cerințelor complexe și diverse de informare, studiu și cercetare ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii socio-profesionale din mediul universitar și din alte domenii de activitate.

Scopurile bibliotecii

- Asigurarea unei colecții de referință adecvate susținerii programelor de învățământ și de cercetare;
- Optimizarea achiziției, gestionării și diseminării informației în format electronic în bibliotecă;

- Asigurarea accesului la colecțiile bibliotecii și la serviciile sale de referințe sau la alte servicii destinate publicului, pentru cadre didactice, studenți și personalul universității și, pe cât posibil, pentru persoanele particulare, instituțiile publice și particulare;
- Accentuarea preocupărilor de studiere a stării colecțiilor și a dezvoltării echilibrate a tuturor categoriilor de purtători de informații;
- Executarea ritmică a activității de eliminare din colecțiile bibliotecii a lucrărilor nereprezentative și a exemplarelor uzate moral sau fizic;
- Dezvoltarea relațiilor cu consiliul profesoral, în scopul unei mai puternice implicări a bibliotecii în viața universității.

Obiectivele bibliotecii

I. Dezvoltarea colecțiilor

- Optimizarea accesului la documentele de patrimoniu și la alte documente valoroase deținute de bibliotecă;
- Creșterea calității colecțiilor de documente electronice deținute de bibliotecă;
- Dezvoltarea accesului online al utilizatorilor bibliotecii la colecții de documente și informații;
- Optimizarea accesului online al utilizatorilor la informațiile bibliografice;
- Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă furnizate la distanță;

II. Evidența, organizarea, prelucrarea și reflectarea colecțiilor

- Eliminarea din evidențe, pe baza aprobărilor legale, a lucrărilor uzate fizic și moral;
- Verificarea fondului de reviste;
- Prelucrarea în regim automatizat a tuturor documentelor intrate în bibliotecă, în perioada: 1970 până în 2010.

III. Conservarea colecțiilor

- Amenajarea unui depozit special pentru păstrarea materialelor audiovizuale și multimedia;
- Amenajarea unei săli-muzeu cu valorile bibliofile ale bibliotecii.

IV. Comunicarea colecțiilor

- Creșteri ale principalilor indicatori în sectorul relațiilor cu publicul (indicatorul de frecvență, de lectură, de circulație a fondurilor);
- Adecvarea programelor sălilor de lectură, în funcție de programul zilnic al studenților și de structura anului universitar;

V. Relații internaționale

- Participarea la manifestări biblioteconomice internaționale, în special, cele organizate de IFLA;
- Stabilirea de relații cu alte organizații de profil, în scopul schimburilor reciproce de specialiști și de instrumente profesionale.

VI. Amenajări:

- Amenajarea, reamenajarea și folosirea adecvată a spațiilor pentru realizarea unei circulații mai comode a utilizatorilor în incinta bibliotecii și a unui ambient plăcut;
- Restructurarea și modernizarea serviciilor existente și înființarea de noi compartimente: informare bibliografică, INTERNET;
- Amenajarea și dotarea la standarde internaționale a unui nou sediu pentru bibliotecă.

Deocamdată, se realizează un studiu de fezabilitate la această clădire. După realizarea studiului de fezabilitate, vom face demersurile pentru licitația de proiecte, privind schimbarea destinației acestei clădiri în bibliotecă și a modernizării sediului actual al bibliotecii; vom participa la concursuri naționale și europene de finanțare de proiecte, pentru obținerea de fonduri, spre a putea pune în aplicare proiectul.

Un management de calitate al bibliotecilor universitare asigură educația pentru informație, generalizarea nevoii de informație, determinarea informațională a tuturor planurilor existenței sociale și, implicit, contribuie la modernizarea și eficientizarea învățământului academic. Înălțarea spirituală și

progresul intelectual sunt de neimaginat în absența cărților și a celorlalte surse păstrătoare ale zestrei științifice și culturale a popoarelor.

Închei cu frumoasele cuvinte ale lui Paul Christian: „*Dacă Biserica este casa lui Dumnezeu, Biblioteca este templul spiritului uman; este blazonul unei nobleți care are infinitul ca strămoș și ca posteritate.*”¹

The Central Library of Medicine and Pharmacy University from Târgu-Mureș - A Public Space of Information and Communication

Abstract

The Central Library of Medicine and Pharmacy University from Târgu-Mureș works as an important part of the university system of learning and its development is closely connected to that of the university itself. Its collection - including books, serial publications, data bases etc. - was incessantly growing by specific means and requested a larger space. Thus, at the end of 2005, there were 25 branches, on different locations, according to the domain they were created for. It began the process of modernization and automatization in 2000, by the acquisition of a special library soft, Alice.

¹ *Revista Bibliotecii Naționale*, nr. 1, 1995.